

פרט למתכוין לזרוק כולי – Excluding, where he intended to throw, etc.

OVERVIEW

The גמרא states that regarding חיוב גלות, if one intended to throw a rock two אמות and it went four אמות and killed someone בשוגג (the victim was four אמות away from the thrower), the ruling is that since the תורה writes¹ ואשר לא צדה (and if he did not aim), this excludes one who intended to throw two and threw four. The גמרא however, does not state clearly whether he goes to גלות or not. The first explanation of רש"י is that he goes to גלות, since he cannot be included in the (following) verse ושמתי לך מקום אשר ינוס, but rather he fits the category of גלות, since he does not go to גלות, since the פסוק writes ואשר לא צדה, however this one did aim (for two אמות). Our תוספות discusses these two interpretations of רש"י.

לשון ראשון פירש בקונטרס פרט למתכוין לזרוק ב' זרק ארבע דלא הוי בכלל כי יזיד - פרט למתכוין, גמרא states that when the פרט למתכוין, in his first interpretation, explains that (if he premeditates), and therefore he is חיוב גלות.

רש"י disagrees somewhat with תוספות:

וטפי הוה נחא לפרש דלא הוי בכלל מכה איש ומת² דהוי לעיל מינה -
 And it would have been more acceptable to explain that (the 'וכו' ב' זרק) is not included in the פסוק of מכה איש ומת, which precedes the פסוק of ואשר לא צדה -
 מלפרש כי יזיד דהוי בתריה³ -

Rather than to interpret that the exclusion refers to the פסוק of כי יזיד, which follows the פסוק of ואשר לא צדה.

תוספות asks:

ואם תאמר אמאי איצטריך לחייב גלות נתכוין לזרוק שנים זרק ארבע -
 And if you will say; why is it necessary to infer (from the פסוק of ואשר לא צדה) to obligate one who was 'זרק ד' -

¹ יב מכה איש ומת מות יומת. יג ואשר לא צדה והאֵלֵהִים אֵנָה לִנְדֹּד וְשָׁמַתִּי לָךְ מְקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שְׁמָה. יד reads: שמוות (משפטים) כא, יב - יד.
 וכי יזיד איש על רעהו להקלף בערמה מעם מזבחי תקחנו למות.

² He is not killed but rather goes to גלות.

³ See footnote # 1. A more likely references something we already learnt previously than something which was not learnt yet. [Additionally, there is a closer connection between מכה איש ומת מות יומת to ואשר לא צדה (they are one continuum) as there is between ואשר לא צדה and וכי יזיד איש (there are many words between them).]

דמהיכא סלקא דעתין דפטור -

For from where would we assume that he is exempt from גלות -

דלפטור ממיתה⁴ ודאי לא אתיא דפשיטא דשוגג פטור ממיתה -

For the נתכוין לזרוק ב' וכו' is certainly not teaching us that the פטור is exempt from capital punishment, for it is obvious that a שוגג is exempt from capital punishment; so why is the פטור necessary to teach us that he is גלות?

answers: תוספות

ויש לומר דמבלא צדייה⁵ דריש באלו הן הגולין (מכות דף ז, ב ושם דיבור המתחיל אשר) -

בלא derived from the words פרק אלו הן הגולין in גמרא And one can say; that the צדייה (without aim) -

פרט למתכוין לזרוק בצד זה וזרק בצד אחר⁶ -

To exclude one who intends to throw to this side and it flew to the other side that he is exempt from גלות -

ומהאי קרא הוה פטרינן אפילו נתכוין לזרוק שנים וזרק ארבע -

So from this פטור we would have also exempted even one who was נתכוין לזרוק he is גלות ב' וכו' that by ואשר לא צדה of פטור Therefore we require the צדייה⁷. 'ב' וזרק ד'

discusses now the second interpretation of רש"י תוספות

ולפירוש אחרון שפירש בקונטרס שפטור מגלות קשה קצת -

And there is a slight difficulty on the second interpretation of רש"י, where he maintains that the פטור is נתכוין לזרוק ב' וכו' -

דבפרק אלו הן הגולין⁸ אמר אם בפתע בלא איבה הדפו פרט לשונא -

For in בפתע בלא איבה הדפו of פטור the גמרא interprets that the פטור excludes from גלות an enemy who killed שוגג, since the פטור writes (without enmity); and the פטור of -

בלא צדייה פרט לנתכוין לזרוק בצד זה והלכה לצד אחר -

excludes from גלות one who intended to throw on this side and it went to another side; and from the פטור which states -

ואשר לא צדה פרט למתכוין לזרוק שנים וזרק ארבע -

⁴ One can possibly argue; indeed there is no need to teach us that the נתכוין לזרוק ב' וכו' is גלות, but perhaps we may have thought that he is גלות מיתה, therefore the פטור of ואשר לא צדה teaches us that he is not גלות מיתה, but only גלות חייב. תוספות rejects this completely.

⁵ The פטור in פטור (מסעי) לה, כג in פטור. ואם בפתע בלא איבה הדפו או השליך עליו כל כלי בלי צדיה (שוגג) states (regarding a שוגג) במדבר (מסעי) לה, כג in פטור.

⁶ In our texts there it reads: פרט למתכוין לצד זה והלכה לה לצד אחר.

⁷ In the גמרא there in מכות he cites the פטור and our דרשה of ואשר לא צדה immediately after the פטור and the דרשה of פטור. The difference between the two cases is that when it flew in a different direction it is considered an אינס; however when it went further than his intention it is considered a שוגג.

⁸ ז, ב. See footnote # 5.

ואשר לא צדה we **exclude one who intended** 'זרוק ב' **לזרוק**; this concludes the citation from the גמרא in הגולין - פרק אלו הן הגולין -

והשתא מאשר לא צדה דכתיב בריש ואלה המשפטים הוה ליה למעוטי -

But now that רש"י interprets the **לא צדה** to exempt from גלות, the גמרא there **should have excluded** from the פסוק of **לא צדה**, which is written in the **beginning of משפטים** (much before מסעי in פרשת מסעי) -

ההוא דדמי טפי לפטור כגון נתכוין לזרוק בצד זה שלא נתכוין לצד הנרצח⁹ -

That case which is more likely to be exempt, for instance where we intended to **throw on this side**, where he did not intend to throw in the direction of the **victim**; the גמרא should have applied the מיעוט of **לא צדה** to this case, rather than applying the exemption to a case of **וכו' וכו'** נתכוין לזרוק ב' **וכו'**, where the exemption is not so obvious.

answers: תוספות

ויש לומר משום דהתחיל התנא לדרוש קרא דבלא צדייה -

And one can say; since the תנא began to interpret the beginning of the פסוק which concludes with **בלא צדייה**; which is from which we excluded a ואם בפתע בלי איבה הדפו; **בלא צדייה**; which concludes with **בלא צדייה**; so therefore -

נקט ברישא נתכוין לזרוק בצד זה דרוצה להזכיר הפשוט תחילה -

He mentions first the exclusion of **נתכוין לזרוק בצד זה**, since he wants to mention the more obvious exclusion first.

asks: תוספות

ואם תאמר אמאי איצטריך באלו הן הגולין¹⁰ מבשגגה¹¹ -

And if you will say why is it necessary in the גולין to cite the פסוק of [בבלי] **פרק אלו הן הגולין** - **בבלי**], in order -

לפטור נתכוין להרוג הבהמה והרג האדם -

To exempt from גלות **one who intended to kill a cow and killed a person** instead; it is not necessary to have another פסוק, for -

⁹ question is as follows; from the first interpretation of רש"י we gather that **נתכוין לצד זה וכו'** is a פטור מגלות, while **נתכוין לב' וכו'** is a פטור מליתוי (see footnote # 7). **נתכוין לב' וכו'** is less liable for **נתכוין לצד זה וכו'**; indicating that he is less liable for **נתכוין לצד זה וכו'**; indicating that he is less liable for **נתכוין לצד זה וכו'**. When using any דרשה to exclude something we first exclude that which is most obvious, and if there is an additional exclusion we may exclude something which is less obvious. The פסוק of **לא צדה** is written (in משפטים) before the פסוק of **לא צדה** (in פרשת מסעי), therefore from the first פסוק of **לא צדה** we should exclude from גלות the more obvious case of **וכו' וכו'** and from the second פסוק of **בלא צדייה** we can also exclude the not such obvious case of **נתכוין לזרוק ב' וכו'**. Why reverse the order? See "Thinking it over" # 1.

¹⁰ ז,ב.

¹¹ This is amended to read **בבלי דעת** referring to the פסוק (in ד, יט) which reads; **וְהָיָה דְּכָר הָרָצָח אֲשֶׁר יָנוּס וְהָיָה נָקְיָא וְהָיָה אֶת רַעְיוֹנוֹ בְּבָלִי דְּעֵת** והוא לא שנא לו מתמל שקלשם.

על כרחך היינו או נתכוין לזרוק בצד זה וזרק בצד אחר או נתכוין לזרוק שנים וזרק ארבע¹² -
Perforce this accident came to be **either** because **he was** נתכוין לזרוק בצד זה וזרק
נתכוין לזרוק בצד זה **or it was** 'זרק ד' וזרק ב' נתכוין לזרוק ב'; otherwise how did he kill the person. We know
already that he is פטור מגלות in these two cases, why do we require another מיעוט for נתכוין להרוג
'הבהמה וכו', when it is already included in one of these two cases?!

answers: תוספות

ויש לומר דהתם איצטריך כגון שהיו הבהמה והאדם זה בצד זה -
And one can say that the פסוק is necessary there in a case where for instance
the בהמה and the person were side by side so there was no 'וכו' and no נתכוין לצד זה וכו'
בבלי דעת מיעוט from פטור because of the פטור, and nevertheless he is פטור because of the פטור, and nevertheless he is פטור because of the פטור.

offers another solution: תוספות

אי נמי כסבור בהמה ונמצא אדם -
Or you may also say; the exclusion is necessary for a case where he assumed it
was a בהמה and it turned out to be a person, and nevertheless he is פטור מגלות.

asks: תוספות

ותימה דהא פליגי רבי ורבנן בנשמת הברזל מקתו ומן העץ המתבקע -
And it is astounding for רבי and the רבנן argue where the iron axe slipped off
the handle and killed, and they also argue where the person was killed from the
splintering wood due to the killer's chopping -

דמר מחייב בהאי ומר מחייב בהאי בריש אלו הן הגולין¹³ -
Where one master (the רבנן) are מחייב him to go to גלות in this case (of נשמת הברזל
מקתו), and one master (רבי) is מחייב him in this case (of העץ המתבקע); this is to
be found in the beginning of הגולין פרק אלו הן הגולין; the question is -

אמאי חייב והא הוי כמו נתכוין לזרוק שנים וזרק ארבע -
Why is he חייב גלות, for it is like the case of 'זרק ד' וזרק ב' נתכוין לזרוק ב' חייב גלות -

שנתכוין לבקע עצים שלפניו והלך למרחוק:
For the killer intended to chop the wood which was in front of him and either
the axe or the splintered wood went a distance away; he should not be חייב. תוספות does
not answer this question.¹⁴

SUMMARY

¹² See 'Thinking it over' # 2.

¹³ משנה ז,ב.

¹⁴ See רשב"א who cites an answer from the מפרשי התלמוד.

' is either חייב גלות (according to רש"י's first interpretation), or נתכוין לזרוק ב' זורק ד' (the second interpretation). נתכוין לזרוק בצד זה והלך בצד אחר. One is פטור from גלות if he intended to kill a בהמה and instead killed a person even if it was not וכו' or נתכוין לצד זה וכו'.

THINKING IT OVER

1. פרשת asks on the second לשון of רש"י why does he not first exclude from תוספות ¹⁵. Why did not תוספות ask a similar question on the first לשון of רש"י; why did not the גמרא interpret first the מסעי in פסוקים and later the משפטים in פסוק ¹⁶?

2. נתכוין להרוג את הבהמה asks why it is necessary to have a פסוק to exclude נתכוין לזרוק בצד זה וכו' or נתכוין לזרוק בצד זה וכו' since it is already included in גלות והרג את האדם ¹⁷. Is this question just on the second לשון of רש"י or even on the first לשון? ¹⁸

¹⁵ See footnote # 9.

¹⁶ See אוצר מפרשי התלמוד # 76 (and footnote # 7).

¹⁷ See footnote # 12.

¹⁸ See אוצר מפרשי התלמוד # 79.